

se zelenja

nu liker.

se bodejo

srbska pro

rabo posta

proti na

imet tej

Sodnija c

lci kot pr

naglega s

nika Fra

žaljen

la na ka

jni pove

je milost

i o s m r t

ijkska sod

dbo: To

kmet iz l

g. 61, La

n, nad,

enc Jo

iz Mosn

gimenta,

inja v zm

, da so

z jesih

bi se s

one, s če

asno kri

v. p. r.

b s o j e

uzarja Ru

15 let

menila.

1. junija

jske jed

iz v r s i

časne

praznume

glede z

eve, se

n p o l

im član

ravno i

setve. Is

ti odpos

pravila.

ih se bo

oproščen

cem, kak

nikom

za ome

ki želi b

ništvo,

tva.

jančno

Dopust

je na

lopustu

je.

ki ima

nadzor

dopust

ra okraj

je v vo

led dop

neprikr

podpor

ezni pol

urstv

mož. Z

jo skrbe

m so

ovanje

vendar

določen

i doliči

tanovan

ti pri o

ljudi

Časovno omejene oprostitve samostojnih po-

ljedelcev se morejo dosegči le v izrednih slučajih,

in sicer se prošnje smejo vlagati le potom okraj-

nega glavarstva. Ako se take prošnje vložijo na

domobransko ministerstvo, se ne bo oziralo na nje.

Razno.

Nekaj opazk. Mi se gotovo v teh težkih časih radi izogibamo vsake politične polemike, čeprav je mnogo dogodkov in pojavorov, ki bi potrebovali prav ojstre kritike. Žalibog, da govorovi slovenski listi ne stojijo na edino pravem stališču, ponehali sedaj v vsakim domače-političnem in strankarskem prerekanjem. In tako smo tudi mi prisiljeni izreči par besed. V ljubljanskem "Slovencu", v mariborski "Straži", pa tudi v "Slov. Gospodarju" čitamo skoraj v vsaki številki semintja prav arrogante članke polne namigavanja in pritajenih groženj. Ker pokriva slavnou cenzuro te politične članke s plaščem krščanske ljubezni, upamo, da tudi nam ne bude ust zamašila. Dotični članki razširajo znano zahtevo klerikalcev na jugu, da naj se Slovenci in Hrvati v okvirju monarhije združijo. Govori se tako, kakor da bi pravzaprav vsa svetovna vojna imela edino ta cilj združenja Slovencev in Hrvatov. Kot spodnjestajerski list pribijemo najprvo, da stoji pretežna večina na Stajerskem in Koroškem na odločnem stališču, da se morajo ohraniti i zanaprej zgodovinske kronovine. Kulturna vzajemnost Hrvatov in Slovencev se bode že razvila, ako je naravna; ali ljudstvo v svojem avstrijskem čustrovjanju ne bode nikdar dovolilo, da bi se stare cesarske kronovine raztrgale v prid tega ali onega strankarskega strmljenja. Toliko o stvari sami. Sicer pa opozarjam tovarishe v omenjenih redakcijah, da smo zdaj sredi v velikanski vojski, da grozi pol sveta ob mejah naše skupne domovine, da torej zdej gotovo ni čas za razmotrivanje strankarskih zahtev. Tudi ako ljubljanska in mariborska cenzura take članke dopusti, so vendar netaktni. Boj ne gre zdaj za nemške ali slovenske ali hrvatske ali ogrske interese; boga gre za avstro-ogrsko domovino; za celokupnost naše domovine, za nerazdružljivost naše domovine, gre ta velikanski boj! Pa za nič druga! Kadar budem milijone sovražnikov ob naših mejah premagali in jim z mečem diktirali mirovne pogoje, takrat se boste bode čas za pomenke, kako naj si v bodoče doma svojo hišo uredimo. Skupno prelita kri vseh narodov bode vendar nasprotja preteklosti ogladila. Priporočamo torej omenjeni časnikarski gospodi, da naj ne gradi že zdaj — gradove bodočnosti!

Svojega brata ustrelili. V Kampu igral se je 20-letni posestnikov sin Florijan Gutschi z nabasano puško. Ta se je nakrat sprožila, kroglica pa je zadela 15-letnega brata Ignaca v trebuh. Ignac je še tisti dan umrl, brez da bi prišel zopet k zavesti.

Na smrt obsojen je bil delavec Hermann Lašič, ki je v Knappenbergu na Koroškem napadel čevljarja Moser, ga oropal in težko ranil.

Tajnosti kupčije z živino. Salzburger Volksblatt objavlja pismo, ki ga je pisal odvetnik dr. Fuchs v Plznu zakonskim Ludvik in Ani Dillinger v Gnigu in ki se glasi: "Vi ste dne 28. maja t. l. na živinskem sejmu v Salzburgu 7 kosov govede za 7.200 kron mojemu klijentu g. Otonu Tanzer prodali; po izplačili kupnine pa mu niste vzročili živino, marveč ste jo drugod prodali. Tako je g. Tanzer izgubil zaslužek v znesku 3000 K, ki bi ga bil dosegel pri zopetni prodaji živine na dunajskem sejmu. Zahtevam torej, da plačate to svoto z narastlimi troški, ker bi moral drugače tožbo vložiti." — Tako pismo! Premisliti je samo to-le: Sedem kosov živine je koštalo 7.200 kron, dobiček prekupca pa se računa na 3000 kron. Če to ni lumparija, potem je tudi volk uboga sirota!

Junaška smrt. Na italijanskem bojišču padel je junaške smrti g. Viktor Elsbacher, e. k. fiančni tajnik in oberlajtnant, prideljen 58. inf. brigadnemu komandu. N. p. v. m!

Težko ranjen bil je na italijanskem bojišču vrlji naš sovražnik trgovec in krčmar g. Rudolf del Negri (p. d. Blodnik) iz Leskovca v Halozah. Dobil je strel v glavo. Zdaj se nahaja

v ptejski rezervni bolnišnici, pa mu je že toliko boljše, da se lahko sprehaja. Udeležil se je naškoka in zavzetja Malega Pala, pri katerem se je štajerski landšturm takoj odlikoval. Upamo, da vrli mož kmalu popolnoma ozdravi!

Vojni računi. Večkrat smo že poročali o velikanskih stroških sedanje vojne po raznih avtorjih. Nedavno je izdal spis o vojnih stroških in naraščanju bremen dr. Elemen Hantos, v katerem obširno opisuje pomčke in pota, po katerih si vojujoče države dobavljajo pokritje za vojne stroške. Pisatelj primerja med drugim tudi stanje državnih dolgov iz početka vojne 1. avgusta 1914 pa stanje koncem marca 1915. Avstrijski državni dolg je narastel v tem času od 13.004 milijonov za 3575 milijonov kron. Ogrski dolg 6695 milijonov krov pa se je zvišal za 2040 milijonov kron. Avstro-ogrski državni dolg v skupnem znesku 19.699 milijonov kron se je povečal za 5615 milijonov kron. V teh zneskih niso vračeni zneski 161 milijonov kron banskoga temeljnega posojila, ki je ostalo med vojno nespremenjeno. Državni dolg Nemčije, ki je znašal začetkom vojne 22.689 milijonov kron, se je zvišal v tem času za 11.400 milijonov kron, brez nedavno podpisanih 9 milijard, ki državni dolg le deloma zvišujejo, deloma pa bodo služile v povrnitev dolga, ki ga je napravila nemška vlada pri državni banki. Turčija je imela 2914 milijonov kron državnega dolga, zvišal se je pa za 520 milijonov kron. Angleški državni dolgo so znašali ob izbruhu vojne brez dolgov naselbin, 17.564 milijonov kron, ki so se zvišali v vojnem času za 10.320 milijonov kron. Francoski državni dolg je znašal, brez naselbin, 30.120 milijonov kron ter se zvišal za 10.701 milijonov. Ruski državni dolg je znašal 22.917 milijonov in se je zvišal za 13.200 milijonov kron. Državni dolgo Belgije so se pomnožili za 960, Srbije za 410, Japonske za 372 in Črne gore za 3 milijone kron. Dolgor Avstro-Ogrske in Nemčije s Tarčijo so se pomnožili za 17.535, dolgor entente in nje zaveznici pa za 36.466 milijonov kron. Zadolžitev vojujočih držav v prvih osmih mesecih vojne znaša okroglo 55 milijard.

Protiv sladkornemu kartelu. Pretaklo soboto je šla deputacija vojne komisije za interese konzumentov v ministersko predsedništvo, kjer jo je vsled odstotnosti ministerskega predsednika sprejet ministerijalni svetnik pl. Erhardt. Potem je šla deputacija še k ministruru za notranje zadeve baronu Heinoldu. Na obeh mestih je deputacija oddala spomenico, v kateri se protestira proti oderuški cenovni politiki sladkornega kartela. Ministerijalni svetnik je obljabil, da bo presodil dokaze, označene v spomenici in se bo tozadovno posvetoval tudi s trgovinskim ministervom. Vso ljudstvo upa, da bode vlada tudi v resnicu vse storila, da se prepreči oderuške nakane sladkornih magnatov in baronov. Čas je preren in ljudstvo prenaša prevelike žrtve, da bi brezvestna špekulacija grabila dobiček iz njegove bede.

Določila o oprostilnih prošnjah 43—50 letnih črnovojnikov. ki so že služili. Ministerstvo za dejelno brambo je odločilo, da se lahko vlože oprostilne prošnje — in sicer najkasneje do 5. julija — za črnovojnike letnikov 1865—1872, ki so svoječasno že služili pri armadi. Oproščeni aktivne črnovojniške službe bodo le tisti črnovojniki, ki so za oskrbo zadev javne službe ali koristi v svojem poklicu nepogrešljivi. Osebne razmere črnovojnikov ne utemeljujejo oproščenja od črnovojniške službe. Prošenj ne smejo vlagati črnovojniki sami, marveč podjetja, pri katerih so nastavljeni, in sicer izključno potom okrajnih glavarstev (magistratov). Domobranci minister je tudi izjavil, da se bodo 43—50 letni posebej od drugih letnikov vežbali ter združili v takozvanih podčastniških šolah.

Stroge poštne odredbe za Kranjsko, Koštoško, Primorsko itd. Poštna uprava razglasila: 1. Naj strožje je prepovedano, poročati komurkoli o predmetih vojaške narave, če tudi dozdevno nedolžnega pomena, kakor o prihodu in odhodu oficirjev, o nastanitvi vojaštva in slično. Razširjevalci takih vesti se izpostavljajo strogemu kaznovanju, to pa tudi tedaj, ako nimajo nobenega slabega namena. — 2. Na vsakem pismu mora biti jasno naveden o pošiljatev (ime, priimek in natančni naslov

stanovanja). Pisma, ki so v tem oziru pomanjkljiva, se ne odpremijo. — 3. Dalje se ne smejo na odrežkih poštnih nakaznic in poštnih spremnic nahajati nikaka pismena sporočila.

Priloga. Današnji številki smo priložili formular za beleženje novega avstrijskega vojnega posojila c. k. priv. češke Union banke, filialke Gradec. Opazljamo cenjene čitatelje na to prilog!

Ena ura vojne stane Francosko tri milijone. Vojni troški Francije so narasli in 16 in pol milijarde frankov, kar znači dve milijardi v enem mesecu. Če bodo ti stroški kakor doslej naraščali, potem bodo stala Francijo vsaka ura vojne skoraj tri milijone.

Korajna velja. Zgodilo se je baje v neki nemški vas. Leti francoski zrakoplovev in meče bombe. Ena pada na dvorišče kmetice ter ji raznese grozni svinjak. To seveda kmetico razjezi. Hitro priteče iz koče, zgrabi za gnojne vile ter začne vptiti proti zrakoplovu: „Strahotevne prokleti, pridi dol, če imaš korajzo!“

Vojna in njene posledice. Značilne za vsako vojno so pač te-le besede, ki so napisane na mestni hiši v Berolini:

Mir prinaša bogastvo,
bogastvo prevzetenost,
prevzetenost vojno,
vojnauboštvo,
uboštvo pohlevnost,
pohlevnost mir.“

Umrl je župnik Matija Eferl v Zgornji sv. Kunigandi. N. p. v. m!

Sv. bima v ptujski dekaniji se bo vršila po sledenčem redu: na Hajdini dne 3. julija, pri sv. Lovrenca v slov. goricah dne 4. julija, pri sv. Marjeti dne 5. julija in pri sv. Marku dne 6. julija.

Drugo vojno posojilo. Podpisovanje za drugo avstro-ogrsko vojno posojilo se bodo vršili do 5. julija. Listi poročajo, da se je doslej že več kot 2.400 milijonov kron podpisalo, kar pomeni pač krasni uspeh.

Ruski vojni minister Suchomlinov je podal svojo demisijo. Car je odstop sprejel. Za novega vojnega ministra je bil imenovan general infanterije Polivanow. Govori se tudi, da bodo ruski ministerski predsednik odstopil ter da pride na njegovo mesto maršal Samarin. Ta vest pa sicer še ni potrjena.

Pametne prepovedi. C. k. štajersko namestništvo nam naznana: Na podlagi uredbe glede uporabe žita je prepovedano, porabljati žitno klasje za kinč na klobukih, za suhe cvetlične šopke itd. — Po drugi odredbi pa je prepovedana nepotrebna hoja in pojavljovanje po njivah in rezanje ali ruvanje žitnega klasja ter rastlin vseh vrst. Deželnik zekonik je proglašil take čine kot navadno zlobno poljsko poškodovanje. Prestopki se kaznujejo z zaporom. Radi važnosti letošnje žetve je c. k. štajersko namestništvo podrejenim oblastim naročilo, naj se na take poljske škodljivce strogo pazi in jih izroči oblasti, da se primerno kaznujejo.

V Mariboru so postavili na malem „Exerzierplatzu“ nekaj vojaških barak.

Nezgoda. Neki avtomobil je pretekli čtrtrtek popoldne blizu Pesnice poškodoval nekega otroka; zlomil je otroku levo roko.

Odlikanje. Celjan stotnik H. Stumpf, ki je prideljen generalnemu štabu, bil je od nemškega cesarja odlikovan z železnim križem 2. vrste. Načesar mu je dovolil da sme nositi to visoko odlikovanje.

Barve naših sovražnikov. Čudni slučaj hoče, da imajo skoraj vsi sovražniki naše domovine, s katerimi se nahajamo zdaj v boju, ednake tri barve v svojih zastavah, Rusija ima belo-plavo-rdečo zastavo, Francoska plavo-belo-rdečo, Augleška rdeče-plavo-belo, Črnogora rdeče-plavo-belo, Srbija istotako rdeče-plavo-belo zastavo. Slovenska zastava je slučajno popolnoma ednaka ruski zastavi (belo-plavo-rdeče). Stara kranjska zastava je bila sicer draga in je tudi heraldično še danes edino prava. Sedanje slovensko (belo-plavo-rdeče) trikoloro se je svoj čas le provizorično dovolilo. V sedanjem času je prav neprijetno, da je popolnoma ednaka ruski. Zato je tudi začasa zadnjega katoliškega zborja v Ljubljani ljubljanski „Slovenec“ (gotovo

